

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหิดล
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา

ภาษาไทย	สมมน ๑๖๐ พระพุทธศาสนากับการรักษาโรค
ภาษาอังกฤษ	SHHU 160 Buddhism and Healing

๒. จำนวนหน่วยกิต

๒ (๒-๐-๔)
(ทฤษฎี ชั่วโมง – ปฏิบัติ ชั่วโมง / คำนว้า ชั่วโมง / สัปดาห์)

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

๓.๑ หลักสูตร	จัดการเรียนการสอนทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ยกเว้นหลักสูตรนานาชาติ)
๓.๒ ประเภทของรายวิชา	วิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
๓.๓ รายวิชานี้จัดอยู่ในกลุ่ม Literacy (โปรดระบุ)	

- MU Literacy (Core Values, SEP, GE for Human Development)
- Health Literacy (Health, Sport)
- Digital Literacy (ICT, Applied Mathematics)
- Social and Humanity Literacy (Social, Humanity, Law, Ethics, Arts)
- Communication Literacy (language, Academic Communication)
- Science and Environmental Literacy (Applied Science for Life, Environmental Responsibility)
- Finance and Management Literacy (Finance, Management, Entrepreneur)

๓.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างรายวิชาและวัฒนธรรมองค์กร (โปรดระบุ)

☒ M - Mastery	รู้แจ้ง รู้จริง สมเหตุ สมผล
☒ A - Altruism	มุ่งผลเพื่อผู้อื่น
☐ H - Harmony	กลมกลืนกับสรรพสิ่ง
☐ I - Integrity	มั่นคงยิ่งในคุณธรรม
☒ D - Determination	แน่วแน่ทำ กล้าตัดสินใจ
☐ O - Originality	สร้างสรรค์สิ่งใหม่
☐ L - Leadership	ใส่ใจเป็นผู้นำ

๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

- ๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
สถานที่ติดต่อ
- ผศ.ดร.ปฐมพงษ์ โพธิ์ประสิทธิ์นันท์
ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
โทรศัพท์ ๐๒-๔๔๑๙๓๒๖ ต่อ
อีเมล: bodhinanda@hotmail.com,
pathompong.bod@mahidol.ac.th

๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

- ๕.๑ ภาคการศึกษาที่
- ๕.๒ จำนวนผู้เรียนที่รับได้
- ภาคการศึกษาที่ ๑ และ ๒ / ชั้นปีที่ ๑-๔
ไม่เกิน ๔๐ คน

๖. เงื่อนไขของรายวิชา

ไม่มี

๗. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน
(Pre-requisite)

ไม่มี

๘. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน
(Co-requisites)

ไม่มี

๙. สถานที่เรียน

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

๑๐. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา (Course Goals)

- ๑.๑ เพื่อให้ นักศึกษารู้แนวคิดของพระพุทธศาสนาและหลักการของการรักษาโรคตามแนวทางพระพุทธศาสนา
๑.๒ เพื่อให้ นักศึกษานำหลักการรักษาโรคตามแนวพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

- ๒.๑ วัตถุประสงค์ของรายวิชา (Course objectives)

รายวิชานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศึกษามีความรู้ความสามารถดังนี้:-

- ๒.๑.๑ เข้าใจทฤษฎีว่าด้วยการรักษาโรคตามแนวพระพุทธศาสนาด้วยตนเอง
- ๒.๑.๒ ปฏิบัติได้ด้วยตนเองและวางแผนชีวิต/แนะนำผู้อื่นให้รู้จักป้องกันโรคตามแนวพระพุทธศาสนาได้
- ๒.๑.๓ ใช้ความรู้เรื่องการรักษาโรคตามแนวคิดของพระพุทธศาสนาไปช่วยเหลือสังคมได้

๒.๒ ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (Course-Level Learning Outcomes: CLOS)

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในรายวิชา มีความสามารถ

- CLO ๑ อธิบายหลักการของรักษาโรคตามแนวทางพระพุทธศาสนาได้
- CLO ๒ ใช้หลักการที่ศึกษาในห้องเรียนผ่านการควบคุมร่างกายด้วยวิธีสวดมนต์ เดินจงกรมและนั่งสมาธิเพื่อรักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่ตนเองได้
- CLO ๓ วางแผนแนะนำผู้อื่นเรื่องการดูแลสุขภาพทั้งกายและใจตามหลักพระพุทธศาสนาได้
- CLO ๔ วิพากษ์จุดเด่นจุดด้อยของการรักษาโรคตามแนวพระพุทธศาสนาในการรักษาตนเองพร้อมทั้งประเมินผลกระทบเชิงบวก เชิงลบตามบริบทของตนเองเพื่อนำไปแลกเปลี่ยนกับผู้ร่วมงานและผู้อื่น

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

แนวคิดเรื่องการรักษาโรคตามนัยพระพุทธศาสนาแบบองค์รวมที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎกและคัมภีร์อื่นๆ ชั้นหลัง ความสัมพันธ์ระหว่างกายและใจ สาเหตุของโรคทางกายและทางใจ การรักษาโรคด้วยวิธีเจริญสติผ่านการสวดมนต์ เจริญสมาธิและวิปัสสนา วิธีปฏิบัติตนทางกายและใจเพื่อป้องกันและรักษาโรค รวมทั้งการเอาชนะความตายตามพุทธวิธี

The concept of holistic approaches towards Buddhist healing as explained in the Pali Canon and later Buddhist texts; the relationship between the mind and the body, the causes of both physical and mental illnesses; the prevention and curation of both physical and mental illnesses through the development of mindfulness; prayer practices, meditation and insight practices as well as the practice to overcome perpetual death according to the Buddhist principles

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน (นำเสนอผลงานของกิจกรรม สังเคราะห์ความรู้)	การศึกษาด้วยตนเอง
๓๐ ชั่วโมง (๒ ชั่วโมง x ๑๕ สัปดาห์)			๖๐ ชั่วโมง (๔ ชั่วโมง x ๑๕ สัปดาห์)

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- ๓.๑ นักศึกษาสามารถปรึกษาหารือกับอาจารย์ในระหว่างเรียนทั้งรายกลุ่มทั้งรายบุคคลได้ทุกวัน
- ๓.๒ นักศึกษาสามารถนัดวันเวลาล่วงหน้าแล้วมาพบอาจารย์ตามวันเวลาที่นัดและปรึกษาได้จนหมดข้อสงสัย
- ๓.๓ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มได้ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (สำหรับรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชาของนักศึกษา

๑. สรุปสั้นๆ เกี่ยวกับความรู้ หรือทักษะที่รายวิชามุ่งหวังที่จะพัฒนานักศึกษา

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในรายวิชาจะสามารถ

- CLO ๑ อธิบายหลักการรักษาโรคภัยไข้เจ็บตามหลักพระพุทธศาสนาได้
- CLO ๒ ใช้หลักการที่ได้ศึกษามาฝึกเจริญสติผ่านการควบคุมร่างกายด้วยวิธีเดินจงกรมและนั่งสมาธิเพื่อรักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่ตนเองได้
- CLO ๓ วางแผนแนะนำผู้อื่นเรื่องการสวดมนต์ เดินจงกรมและการทำสมาธิเบื้องต้นเพื่อรักษาโรคได้
- CLO ๔ วิพากษ์จุดเด่นจุดด้อยของการรักษาโรคตามแนวพระพุทธศาสนาในการรักษาตนเองพร้อมทั้งประเมินผลกระทบเชิงบวก เชิงลบตามบริบทของตนเองเพื่อนำไปแลกเปลี่ยนกับผู้ร่วมงานและผู้อื่น

๒. คำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการสอนที่จะใช้ในรายวิชาเพื่อพัฒนาความรู้หรือทักษะในข้อ ๑

CLOs	การเรียนการสอน				การวัดผลการเรียนรู้				
	ฟังบรรยาย	ฝึกปฏิบัติเดินจงกรม	ฝึกปฏิบัตินั่งสมาธิ	ฝึกสวดมนต์และแผ่เมตตา	สอบข้อเขียนกลางภาค	สอบการเดินจงกรม/นั่งสมาธิและแผ่เมตตา	ทำงานกลุ่ม (อภิปรายในชั้นเรียน/นำเสนองานกลุ่ม)	สอบอารมณ์ (Reflection)	สอบข้อเขียนปลายภาค
CLO๑	√	√	√	√	√		√		√
CLO๒		√	√	√		√		√	
CLO๓		√	√	√		√	√	√	√
CLO๔	√	√	√	√	√		√	√	

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

คาบที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง	วิธีสอน	ผู้สอน
๑	นิยามและความหมายของการรักษาทางจิตวิญญาณ (Spiritual Healing) แบบองค์รวมในทางพระพุทธศาสนา	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา	ผศ.ดร.ปฐมพงษ์ โพธิ์ประสิทธิ์นันท์ และคณะ
๒	แนวคิดเรื่องโรคภัยไข้เจ็บในอินเดียก่อนพุทธกาล (อายุรเวทศาสตร์) และ สมัยพุทธกาล	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา	
๓	คำสอนเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกาย-จิต (Mind-Body) และการรักษาโรคโดย อาศัยพัฒนา กายและจิต (Psychosomatic Therapy) ต ามหลักพระพุทธศาสนา	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา	
๔	แนวคิดเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ สาเหตุของโรคภัยไข้เจ็บและวิธีการป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บในพระพุทธศาสนา	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา	
๕	การรักษาโรคทางใจโดยวิธีเจริญสติ (Mindfulness-Based Therapy=MBT)	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา -ทดลองฝึกการเจริญสติด้วยอิริยาบถต่างๆ	
๖	สมาธิในฐานะเป็นเครื่องมือทำจิตบำบัด (Psychological Therapy) ๑ ว่าด้วยประโยชน์ของสมาธิ	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา - เติมนัจกรม/นั่งสมาธิ - สวดมนต์และแผ่เมตตา	

รายวิชาศึกษาทั่วไป
ชื่อรายวิชา พระพุทธศาสนากับการรักษาโรค
รหัสวิชา สมมน ๑๖๐

ระดับปริญญาตรี
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

คาบที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง	วิธีสอน	ผู้สอน
๗	สมาธิในฐานะเป็นเครื่องมือทำจิตบำบัด (Psychological Therapy) ๒	๒	บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา - เดินจงกรม/นั่งสมาธิ - สวดมนต์และแผ่เมตตา	
๘	สอบกลางภาค		- การทดสอบภาคทฤษฎี	
๙	วิปัสสนาในฐานะเป็นเครื่องมือทำจิตบำบัด (Psychological Therapy)	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา - ฝึกเจริญวิปัสสนาในอิริยาบถต่างๆ - สวดมนต์และแผ่เมตตา	
๑๐	การเดินจงกรมในฐานะเป็นเครื่องมือทำจิตบำบัด (Psychological Therapy)	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา - ฝึกเดินจงกรมเพื่อเจริญสติ - สวดมนต์และแผ่เมตตา	
๑๑	การสวดมนต์ในฐานะเป็นเครื่องมือทำจิตบำบัด (Psychological Therapy)	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา - สวดบทมนต์พระปริตรหรือบทอื่นๆ - แผ่เมตตา	
๑๒	การแก้โรคคือความตายตามหลักพระพุทธศาสนา (Buddhist Medicine for Death/The Art of Dying)	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา - ฝึกเจริญมรณสติตามหลักพระพุทธศาสนา - สวดมนต์และแผ่เมตตา	
๑๓	จรรยาบรรณแพทย์-พยาบาลในสถานพยาบาลเพื่อรักษาคนไข้ตามแนวพระพุทธศาสนา (Buddhist Medicine in Practice) เช่น โรงพยาบาลพระเจ้าอโศก มหาราช เป็นต้น	๒	- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา - วิเคราะห์กรณีศึกษา	

คาบที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมง	วิธีสอน	ผู้สอน
๑๔	นำเสนองานกลุ่ม	๒	นำเสนอและอภิปรายกลุ่ม	
๑๕	บทสรุป: โอสถไตรสิกขา คือยาป้องกัน และรักษาโรคร้ายไข้เจ็บทั้งปวง	๒	ฟังสรุปเนื้อหาองค์ความรู้ว่าด้วยพระพุทธศาสนากับการรักษาโรคโดยภาพรวมของรายวิชาทั้งหมด	

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

๒.๑ การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

๒.๑.๑ การประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (formative Assessment)

การให้ฝึกเดินจงกรม นั่งสมาธิ สวดมนต์และแผ่เมตตาในห้องเรียน

การสังเกตพฤติกรรมเป็นรายบุคคล

การสอบอารมณ์เป็นรายบุคคล

๒.๑.๒ การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ (Summative Assessment)

CLO ๑ อธิบายหลักการรักษาโรคร้ายไข้เจ็บตามหลักพระพุทธศาสนาได้

CLO ๒ ใช้หลักการที่ได้ศึกษามาฝึกเจริญสติผ่านการควบคุมร่างกายด้วยวิธีเดิน จงกรมและนั่งสมาธิเพื่อรักษาโรคร้ายไข้เจ็บได้

CLO ๓ สาธิต/แนะนำ/วางแผนแนะนำผู้อื่นเรื่องการสวดมนต์ เดินจงกรมและการทำสมาธิเบื้องต้นเพื่อรักษาโรคได้

CLO ๔ วิพากษ์จุดเด่นจุดด้อยของการรักษาโรคตามแนวพระพุทธศาสนาในการรักษาตนเองพร้อมทั้งประเมินผลกระทบเชิงบวก เชิงลบตามบริบทของตนเองเพื่อนำไปแลกเปลี่ยนกับผู้ร่วมงานและผู้อื่น

ผลลัพธ์การเรียนรู้	วิธีการวัดผล	สัปดาห์ที่ประเมิน	
		สัดส่วนของการประเมินผล (ร้อยละ)	
CLO๑ อธิบายหลักการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ ตามหลักพระพุทธศาสนาได้	สอบปฏิบัติเดินจงกรม นั่งสมาธิ สวดมนต์แผ่เมตตา/สอบข้อเขียนกลางภาคและปลายภาค/สอบปฏิบัติเดินจงกรม นั่งสมาธิ สวดมนต์และแผ่เมตตา/ทำงานกลุ่ม/นำเสนองาน-อภิปรายในชั้นเรียน	๒๐ ๒๐	๔๐ %
CLO๒ ใช้หลักการที่ได้ศึกษามาฝึกเจริญสติ ผ่านการควบคุม ร่างกายด้วยวิธีเดิน จงกรมและนั่งสมาธิเพื่อ รักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่ตนเองได้	สอบการเดินจงกรม นั่งสมาธิ สวดมนต์ และแผ่เมตตา ว่าทำได้ถูกต้องหรือไม่	๕ ๕	๑๐ %
CLO๓ วางแผน แนะนำ ผู้อื่นเรื่อง การสวดมนต์ เดินจงกรม และการ ทำสมาธิเบื้องต้น เพื่อรักษาโรคได้	การเข้าชั้นเรียน/สังเกตพฤติกรรม การเดินจงกรม นั่งสมาธิ สวดมนต์และแผ่เมตตา ระหว่างเรียนเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง/การสอบอารมณ์	๒๐ ๒๐	๔๐ %
CLO๔ วิพากษ์จุดเด่นจุดด้อยของการรักษาโรคตามแนวพระพุทธศาสนาในการรักษาตนเองพร้อมทั้งประเมินผลกระทบเชิงบวก เชิงลบตามบริบทของตนเองเพื่อนำไปแลกเปลี่ยนกับผู้ร่วมงานและผู้อื่น	การนำเสนอานกลุ่ม/การร่วมอภิปรายในชั้นเรียน/ การสอบอารมณ์เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติ	๕ ๕	๑๐%

(๒) การตัดสินผล

(๒.๑) การตัดสินผลการเรียนเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญา และปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๒

(๒.๒) กำหนดการประเมินผลเป็นสัญลักษณ์จะให้สัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

☐	คะแนน ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	ได้ผลเป็น O	หมายถึง Outstanding
☐	คะแนน ร้อยละ ๖๕ - ๘๔	ได้ผลเป็น S	หมายถึง Satisfactory
☐	คะแนนน้อยกว่า ร้อยละ ๖๕	ได้ผลเป็น U	หมายถึง Unsatisfactory

ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด

(๓) การสอบแก้ตัว

นักศึกษาสามารถสอบแก้ตัวได้ในกรณีที่ได้สัญลักษณ์ U โดยมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- มีเวลาเรียนน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดโดยมีเหตุผลอันจำเป็น
- ขาดสอบโดยมีเหตุผลอันจำเป็น

๓. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

เมื่อนักศึกษามีข้อสงสัยหรือต้องการอุทธรณ์ ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา นักศึกษาสามารถแจ้งเรื่องที่เจ้าหน้าที่ของภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

คณะกรรมการกองตำรา. (๒๕๓๒) *พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาราชวิทยาลัย ๔๕ เล่ม*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาราชวิทยาลัย.

พินิจ รัตนกุล. (๒๕๔๙). *สวดมนต์ สมาธิ วิปัสสนารักษาโรคได้*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิมหาจุฬาราชวิทยาลัย.

American Psychiatric Association. (1980). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental*

Disorders. Washington, D.C.: American Psychiatric Association.

Clifford, Terry. (1984). *Tibetan Buddhist Medicine and Psychiatry: The Diamond Healing*.

Journal of the International Association of Buddhist Studies. Vol. 8, 1985, pp. 145-7.

Thondup, Tulku. (2013). *The Healing Power of Mind*. Boston&London: Shambala. Villoldo, Alberto & Krippne, Stanley.

(1987). *Healing States*. New York: A Fireside Book.

J, Piet, Hougaard E. The effect of mindfulness-based cognitive therapy for prevention of relapse in recurrent major depressive disorder: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology Review*. August 2011;31(6):1032-1040

Loy, David. (1996). *Healing Deconstruction: Post-modern Thought in Buddhism and Chsitianity*.

Boston: The American Academy of Religion.

Noll, R. "Shamanism and Schizophrenia: A State-specific Approach to the 'Schizophrenic Metaphor' of Shamanic States," *American Ethnologist*, 1982, 10: 443-459.

Peters, Larry (2016). Tibetan Shamanism. Berkeley California: North Atlantis Book.

RA, Abott, Whear R, Rodgers LR, et al. Effectiveness of mindfulness-based stress reduction and mindfulness based cognitive therapy in vascular disease: A systematic review and meta-analysis of randomised controlled trials. *Journal of Psychosomatic Research*. May 2014;76(5):341-351.

Rogers, S.L. (1982). *The Shaman: His Symbols and His Healing Power*. Illinois: Charles Thomas.

S, Evans, Ferrando S, Findler M et al. Mindfulness-based cognitive therapy for generalized anxiety disorder. *Journal of Anxiety Disorders*. May 2008; 22 (4):716-721

Salguero, C. Pierce. (2006). The Spiritual Healing of Traditional Thailand. Forres: Findhorn Press.

Watts, Fraser. (2011). *Spiritual Power: Scientific and Religious Perspectives*. New York: Cambridge University Press.

Winkelman, M. "A Cross-Cultural Study of Magico-Religious Practitioners," in R.-I.

Heinze, ed., *Proceedings of the International Conference on Shamanism* (Berkeley, California: Independent Scholars of Asia, 1984), pp. 27-38.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

๑.๑ ความเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอน

๑.๑.๑ เนื้อหาการเรียนการสอน

๑.๑.๒ วิธีการจัดการเรียนการสอน

๑.๑.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

๑.๑.๔ ความคิดเห็นในภาพรวมต่อการเรียนการสอน

๑.๒ นักศึกษาประเมินการเดินจงกรม การนั่งสมาธิ การสวดมนต์และแผ่เมตตาของนักศึกษาด้วยกัน

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- ๒.๑ ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนรายวิชา
- ๒.๒ สังเกตจากผู้ร่วมสอน
- ๒.๓ ผลจากการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา

๓. การปรับปรุงการสอน

- ๓.๑ แจ้งผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษาแก่ทีมอาจารย์ผู้สอน
- ๓.๒ จัดประชุมอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค รวมถึงแนวทางการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน
- ๓.๓ ทำวิจัยในชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

- ๔.๑ การเชิญให้ครูอื่นๆ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตรสุ่มตรวจงานนักศึกษาที่เขียน
- ๔.๒ ทบทวนมาตรฐานการประเมินผลการเรียนรู้ของรายวิชาจากคะแนนเข้าชั้นเรียน การปฏิบัติธรรมเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นส่วนตัวและการสอบข้อเขียนให้มีมาตรฐานคงเส้นคงวา

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

- ๕.๑ จัดประชุมอาจารย์ผู้สอนก่อนเปิดภาคการศึกษาเพื่อปรับ ประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
- ๕.๒ นำข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ของนักศึกษามาปรับปรุงการเรียนการสอน
- ๕.๓ เชิญอาจารย์อื่นๆ ที่มีคุณสมบัติมาร่วมสอนให้หลากหลายแต่คงมาตรฐานให้มากยิ่งขึ้น

ภาคผนวก

ความสอดคล้องระหว่างรายวิชากับหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ตารางที่ ๑ ความสัมพันธ์ระหว่าง CLOs และ MU-GE Module LOs (หมายเลขในตาราง = Sub LOs)

	ผลลัพธ์การเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (MU-GE LOs)								
	MLO1	MLO2	MLO3	MLO4	MLO5	MLO6	MLO7	MLO8	MLO9
CLO1 อธิบายหลักการของ รักษาโรคตามแนวทาง พระพุทธศาสนาได้	1.1	2.3		4.1					
CLO2 ใช้หลักการที่ศึกษาใน ห้องเรียนผ่านการควบคุม ร่างกายด้วยวิธีสวดมนต์ เดินจงกรมและนั่งสมาธิเพื่อ รักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่ ตนเองได้			3.1	4.1					
CLO3 วางแผนแนะนำผู้อื่น เรื่องการดูแลสุขภาพทั้งกาย และใจตามหลัก พระพุทธศาสนาได้						6.2	7.2		
CLO4 วิพากษ์จุดเด่นจุด ด้อยของการรักษาโรคตาม แนวพระพุทธศาสนาในการ รักษาตนเองพร้อมทั้ง ประเมินผลกระทบเชิงบวก เชิงลบตามบริบทของตนเอง เพื่อนำไปแลกเปลี่ยนกับ ผู้ร่วมงานและผู้อื่น			3.1	4.1				8.1	9.2

รายวิชาศึกษาทั่วไป
ชื่อรายวิชา พระพุทธศาสนากับการรักษาโรค
รหัสวิชา สมนน ๑๖๐

ระดับปริญญาตรี
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
